

מדוע אסור לצוד ביו"ט?

ק"ל"א (ביצה כג ע"ב)

אין צדין דגים - אף על גב דשחיטה ואפייה ובשול מאכזות מלאכות הן, והותרו לאורך יום טוב - טעמא משום דלאי אפסר מערב יום טוב, דשחיטה - חייב למכמר בשרא, פן יתחמם ויסריח, אבל צידה אפסר למצודה במים עד למחר. ויניחנו במולדתו במים, ולא ימות ולמחר יטלהו.

ק"ל"ב (ביצה פ"ג ס"א)

מתוך פירוש רש"י משמע דצידה אסורה מדאורייתא כי נתן טעם לדבר הא צידה אסורה מדאורייתא טפי משחיטה ואפייה ובישול משום דכל הני עדיפי טפי היום משאם נעשה מאתמול. אבל צידה אפסר מאתמול ויניחם במצודה במים עד למחר.

ק"ל"ג (ביצה כג ע"ב)

במשנה אין צדין דגים כו' פי' רש"י משום דאפשר לצוד מעיו"ט והקשו בתוס' דבאוכל נפש גופי' אפי' אפשר לעשות מעיו"ט מותר ולכאורה נראה דכוונת רש"י דמדבבנן מיהת אסור.

ק"ל"ד (ע"ב/ג הק"ב ב"מ א"א ס"א)

יש אפילו מלאכות שיש בהן צורך אוכל נפש ואסורות... לא התירה התורה לתקן ביום טוב מה שדרך בני אדם לתקן מהן הרבה לימים הרבה, כדי שלא יטרח ביום טוב לתקן מחמת חול. וכן לא התירה התורה אלא תקון בדברים שהן ברשותו כאפייה ובישול לא לעקור דבר מגידולו, ואפילו תותים ואבטיחים שנפגמין מיומן למחרתו, לפי שרוב הפירות הנלקטין משתמרין לזמן מרובה ואינו בדין שתהא לקיטתו של זה מותרת ושל זה אסורה, וכל שכן צידת בעלי חיים שאינן ברשותו ושהוא צריך לטרוח ולצוד בחורשים ונמצא בטל משמחת יום טוב.

ק"ל"ה (ביצה פ"ג ס"א)

רבנן הוא דגזור על קצירה ובצירה וטחינה לפי שאדם רגיל לבצור כרמו כאחד ולקצור שדהו כאחד ולטחון הרבה ביחד ולדרוך ענביו כאחד. לכן אסרו כל אלו דדמי לעובדא דחול ומטעם זה נמי אסרו צידה. כי פעמים תעלה במצודתו דגים הרבה ודמי לעובדא דחול.

ק"ל"ו (בי"ב ע"ב ע"ב הי"א)

בירושלמי נתנו בזה שני טעמים דגרסינן התם... מניין דשאינן טוחנין ולא מרקדין רבי יוסי בשם ר"ל אומר 'אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם' מן 'ושמרתם את המצות' כלומר מלישה ואילך, למעט טחינה והרקדה וכ"ש קצירה ודישה. תני חזקיה ופליג: 'אך' 'הוא' 'לבדו' הרי אלו מעוטין, מכאן שלא יקצור ולא יטחון ולא ירקד ביו"ט ומוכח התם דברירה איכא בינייהו. מ"מ נראה משטת הירושלמי שהטחינה וכיוצא בהו אסורה מן התורה ואין זה דרך גמרתנו...

לה"א' (ג ע"א דה ג"ה, כג ע"ב ד"ה אין) כתב שלכן צידה אסורה כי היא דומה לקצירה.

ק"ל"ז (וי"ט ב. ג.)

דגים שבביברין גדולים וכן חיה ועוף שבביברין גדולים כל שהוא מחוסר צידה עד שאומרים הבא מצודה ונצודנו הרי זה מוקצה ואין צדין אותן ביום טוב ואם צד לא יאכלו, וכל שאינו צריך מצודה הרי זה מוכן וצדין אותו ביום טוב ואוכלין אותו.

תולדות יעקב (הרב יעקב קשטרו)

קשר הפרק לאשמועינן דאע"ג דבבשול ואפיה לא די שמותר ליומו אלא שהתירוהו ע"י ערוב לשבת שאחר י"ט כמו שנתבאר בפרק הקודם, צידה - אפילו ליומה אסורה, מפני שאפשר לצודו מבעוד יום ויניחנו במים כמו שפירש"י ז"ל.